

**POLITECHNIKA
BYDGOSKA**
Wydział Telekomunikacji,
Informatyki i Elektrotechniki

**„EUROELEKTRA”
Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej
Rok szkolny 2021/2022**

Zadania z teleinformatyki na zawody II stopnia

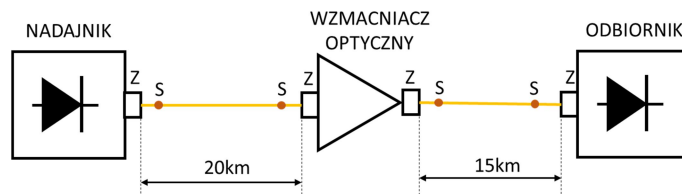
Instrukcja dla zdającego

1. Czas trwania zawodów: 120 minut.
2. II stopień Olimpiady zawiera 6 zadań otwartych.
3. Należy podać poprawną odpowiedź wraz z tokiem rozwiązania.
4. Za każdą prawidłową odpowiedź uzyskuje się maksymalnie 10 punktów. Maksymalna liczba punktów do zdobycia za 6 zadań to 60 punktów.
5. Można korzystać z przyborów do pisania, rozdawanych kart czystopisu i brudnopisu, kalkulatorów i tablic matematycznych. Korzystanie z notebooków, tabletów, telefonów komórkowych, smartfonów, smartwatchy, kalkulatorów programowalnych, itp. jest zabronione.

Życzymy powodzenia!

Lp.	Zadanie
1.	<p>Komputery A i B połączone są magistralą komunikacyjną (koncentrycznym kablem miedzianym) - Rys. Oddalone są od siebie o 500 metrów i realizują transmisję zgodną z protokołem IEEE 802.3. Komputer A rozpoczyna transmisję i naddaje ramkę, komputer B również – po czasie 0,5µs. Ile bitów ramki danych wytransmituje komputer A zanim wykryje fakt wystąpienia kolizji w sieci?</p> <div data-bbox="523 383 1155 577" data-label="Diagram"> </div> <p>Do obliczeń należy przyjąć, że prędkość propagacji sygnału w miedzi v_c wynosi 200 000 km/s.</p>
Odpowiedź	<p>Stacje transmitują z prędkością bitową $v_b = 10 \text{ Mb/s}$ Prędkość propagacji sygnału w kablu miedzianym $v_c = 200 \cdot 10^6 \text{ m/s}$</p> <div data-bbox="523 801 1206 1093" data-label="Diagram"> </div> <p>Po czasie 0,5µs sygnał przebędzie drogę: $s_1 = v_c \cdot t = 200 \cdot 10^6 \cdot 0,5 \cdot 10^{-6} = 100 \text{ m}$ Oznacza to, że do kolizji dojdzie 200 metrów dalej (na 300 metrze magistrali). Czas nadawania jest sumą czasu propagacji sygnału z nadajnika komputera A na odległość 300m i powrotu sygnału skolidowanego (taka sama droga). W sumie: $s_t = 600 \text{ metrów}$ Czas transmisji od momentu startu do wykrycia kolizji: $t_t = 600 / (200 \cdot 10^6) = 3 \cdot 10^{-6} = 3 \text{ µs}$ Bitowa prędkość transmisji wynosi 10 Mbit/s, co oznacza, że w czasie 1,5 µs komputer nada 30 bitów ramki.</p> <p><u>Odpowiedź: 30 bitów ramki</u></p>
2.	<p>Wykonaj podział sieci 192.168.0.0/24 metodą VLSM na 8 podsieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. 2 hosty B. 2 hosty C. 2 hosty D. 2 hosty E. 110 hostów F. 32 hosty G. 15 hostów <p>Wyznacz adresy sieci, rozgłoszeniowe oraz zakres adresów użytkowych dla każdej z podsieci. Podaj również ile dodatkowych hostów można jeszcze dołączyć w każdej z podsieci (ile zostało wolnych adresów).</p>

	<p>Przydzielamy adresy kolejnym sieciom rozpoczynając od tych, które mają największą liczebność hostów:</p> <p><u>Odpowiedź:</u></p> <p>Sieć E – 110 hostów: Adres sieci: 192.168.0.0/25 Zakres adresów użytkowych: 192.168.0.1/25 – 192.168.0.126/25 Adres rozgłoszeniowy: 192.168.0.127/25 Wykorzystane 110 adresów użytkowych – pozostało 16</p> <p>Sieć F – 32 hosty: Adres sieci: 192.168.0.128/26 Zakres adresów użytkowych: 192.168.0.129/26 – 192.168.0.190/26 Adres rozgłoszeniowy: 192.168.0.191/26 Wykorzystane 32 adresów użytkowych – pozostało 30</p> <p>Sieć G – 15 hostów: Adres sieci: 192.168.0.192/27 Zakres adresów użytkowych: 192.168.0.193/27 – 192.168.0.222/27 Adres rozgłoszeniowy: 192.168.0.223/27 Wykorzystane 15 adresów użytkowych – pozostało 15</p> <p>Sieć A – 2 hosty: Adres sieci: 192.168.0.224/30 Zakres adresów użytkowych: 192.168.0.225/30 – 192.168.0.226/30 Adres rozgłoszeniowy: 192.168.0.227/30 Wykorzystane 2 adresów użytkowych – pozostało 0</p> <p>Sieć B – 2 hosty: Adres sieci: 192.168.0.228/30 Zakres adresów użytkowych: 192.168.0.229/30 – 192.168.0.230/30 Adres rozgłoszeniowy: 192.168.0.231/30 Wykorzystane 2 adresów użytkowych – pozostało 0</p> <p>Sieć C – 2 hosty: Adres sieci: 192.168.0.232/30 Zakres adresów użytkowych: 192.168.0.233/27 – 192.168.0.234/30 Adres rozgłoszeniowy: 192.168.0.235/30 Wykorzystane 2 adresów użytkowych – pozostało 0</p> <p>Sieć D – 2 hosty: Adres sieci: 192.168.0.236/30 Zakres adresów użytkowych: 192.168.0.237/30 – 192.168.0.238/30 Adres rozgłoszeniowy: 192.168.0.239/30 Wykorzystane 2 adresów użytkowych – pozostało 0</p>
3.	<p>Oblicz jaka musi być minimalna czułość odbiornika na końcu toru światłowodowego przedstawionego na rysunku. Do budowy toru wykorzystano światłowód jednomodowy pracujący w III oknie transmisyjnym. W obliczeniach należy uwzględnić ewentualne skutki starzenia się elementów toru optycznego (3dB) oraz wpływ temperatury na urządzenia elektroniczne i elektrooptyczne (typowo +/- 3dB).</p>

Z – złącza optyczne

S – spawy światłowodowe

Parametry elementów toru:

Moc sygnału na wyjściu nadajnika P_{nad}	1dBm
Tłumienie złącza	0,2dB
Tłumienie spawu	0,2dB
Wzmocnienie wzmacniacza	10dB

Odpowiedź

Ponieważ wykorzystywane jest III okno transmisyjne, tłumienie wnoszone przez światłowód wynosi 0,2dB/km.

Wyznaczamy całkowite tłumienie toru:

tłumienia wprowadzonego przez światłowód:

$$(20\text{km} + 15\text{km}) \cdot 0,2\text{dB/km} = 7\text{dB}$$

tłumienia wprowadzonego przez złącza:

$$4 \cdot 0,2\text{dB} = 0,8\text{dB}$$

tłumienia wprowadzonego przez spawy światłowodowe:

$$4 \cdot 0,2\text{dB} = 0,8\text{dB}$$

$$P_s = 7\text{dB} + 0,8\text{dB} + 0,8\text{dB} = 8,6\text{dB}$$

Całkowite wzmocnienie występujące w torze to wzmocnienie wzmacniacza optycznego:

$$P_w = 10\text{dB}$$

Uwzględnienie efektów starzenia i temperatury (skrajny przypadek maksymalnego tłumienia kiedy efekty termiczne wprowadzają +3dB tłumienia)

$$P_m = 6\text{dB}$$

Wyznaczenie czułości odbiornika:

$$P_{nad} - P_{odb} < P_s - P_w + P_m$$

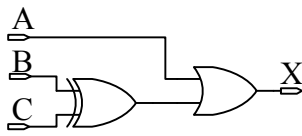
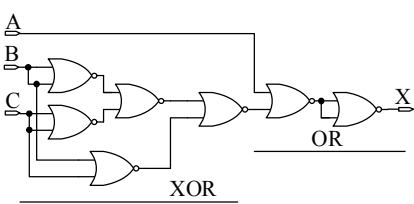
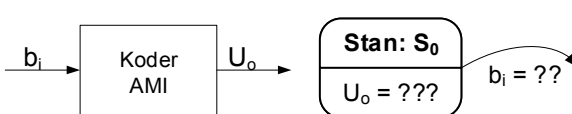
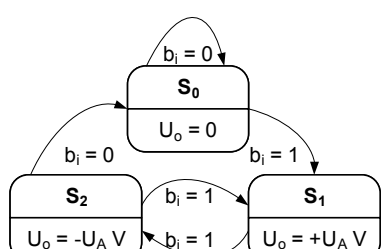
$$P_{odb} > P_{nad} + P_w - P_s - P_m$$

$$P_{odb} > 1\text{dBm} + 10\text{dB} - 8,6\text{dB} - 6\text{dB}$$

$$P_{odb} > -3,6\text{dBm}$$

Odpowiedź: Czułość odbiornika musi być większa od -3.6 dBm

4. Zaprojektuj układ logiczny, którego działanie jest zgodne z następującymi wymaganiami:
- Wyjście X będzie równe A, gdy wejście sterujące B i C są takie same.
  - X pozostanie w stanie wysokim (H), gdy B i C będą różne
- Do budowy tego obwodu można użyć tylko bramek NOR.

	<p>Odpowiedź: Przedstawione zadanie realizuje prosty układ:</p> <p>Stosując podstawowe prawa algebry Boole'a, można powyższy układ zbudować używając tylko bramek NOR:</p>
5.	<p>Sygnał mowy o całkowitym czasie trwania 20 sekund, jest próbkowany z częstotliwością 8 kHz, a następnie kodowany zgodnie z PCM. Minimalny stosunek sygnału do szumu kwantyzacji SQNR wynosi 40 dB.</p> <p>Przyjmując, że $SQNR = 1.76 + 6.02 \cdot \text{rozdzielczość\_przetwarzania}$, jaka jest minimalna pojemność pamięci potrzebna, aby pomieścić ten sygnał?</p>
	<p>Odpowiedź: $SQNR = 1.76 + 6.02 n = 40\text{dB}$; stąd $n = 6.35$ przyjmując $n=7$, pojemność pamięci wynosi = $20 \cdot 8k \cdot 7 = 1.12 \text{ Mbits} = 140 \text{ Kbytes}$</p>
6.	<p>Opracuj diagram stanów, ilustrujący działanie kodera AMI. Przyjmij, że stanem początkowym jest stan, w którym na wyjściu U_o panuje napięcie 0V, a kod kanałowy zmienia się w przedziale od $+U_A$ lub $-U_A$.</p>
	<p>Odpowiedź: Koder AMI koduje kolejne zera i jedynki w postaci ciągu impulsów o polaryzacji $+U_A$ lub $-U_A$ dla kolejnych 1 oraz przyjmuje wartość zero, gdy na wejściu pojawia się 0.</p> <p>Maszyna stanów kodera wygląda następująco:</p>

<p>Opracowali: dr inż. Jacek Stępień dr inż. Jacek Kołodziej</p>	<p>Sprawdził: dr inż. Jacek Majewski</p>	<p>Zatwierdził: Przewodniczący Rady Naukowej Olimpiady dr hab. inż. Tomasz Talaśka</p>
---	---	---